

KESKKONNAMINISTEERIUM

Olmejäätmete ringlussevõtu edendamine

Birgit Parmas

Keskkonnakorralduse osakonna peaspetsialist
Keskkonnaministeerium

22.11.2017

EL keskkonnapoliitika rakendamise läbivaatamine Eestis (Euroopa Komisjon)

Probleemid:

Jäätmepõletus ja mehaanilis-bioloogilise jäätmekäituse liigne tootmisvõimsus võib mõjutada negatiivselt ringlussevõtu eesmärkide saavutamist.

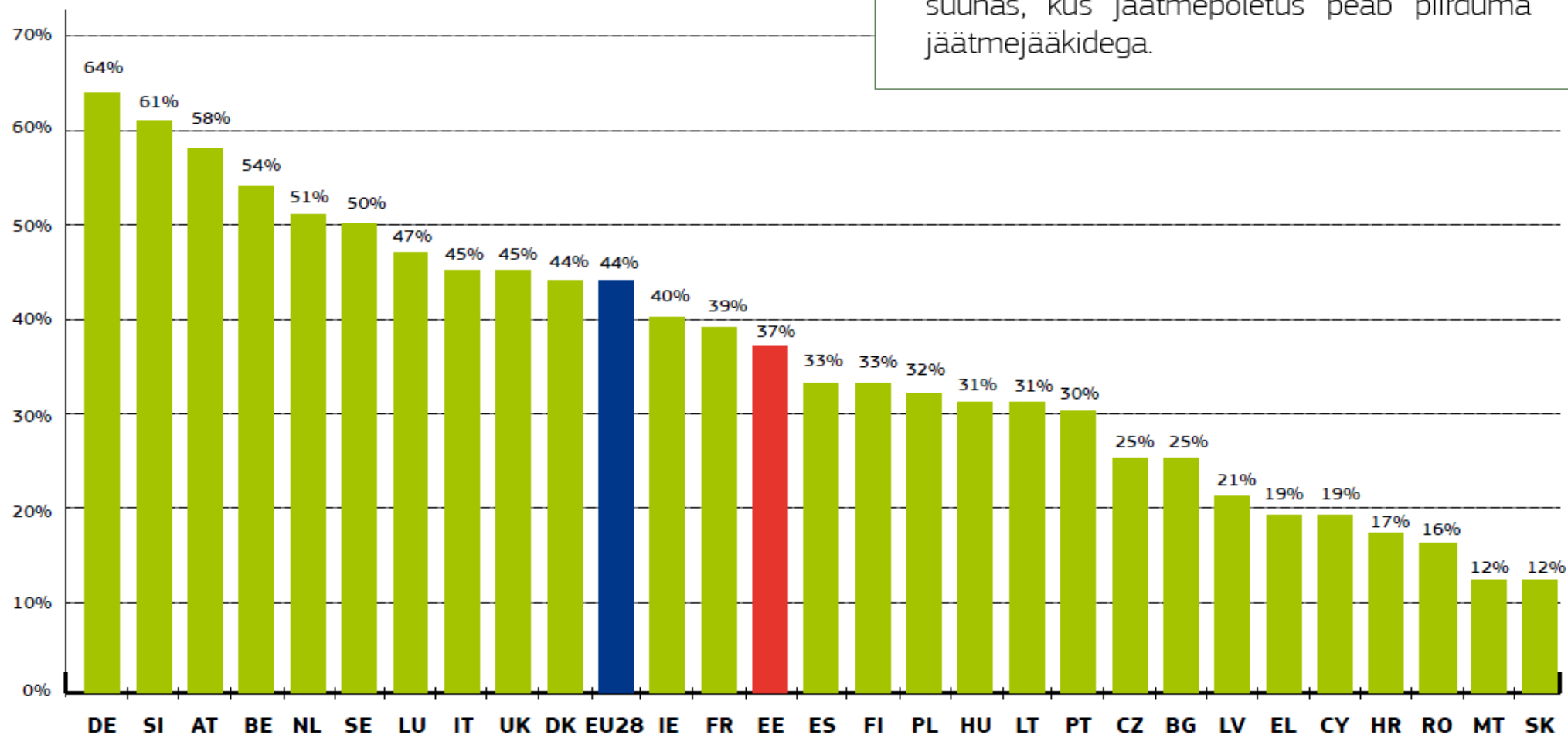
Võimalused:

Tulemused võiksid olla paremad jäätmekäitluses, kus täiendavad ringlussevõtuga seotud jõupingutused võiksid luua töökohti ja hoogustada majanduskasvu

Ringlussevõtu (olmejäätmete käitlemise) osakaal protsentides 2014.aastal
(EIR-i raport)

Jäätmekäitlus

Eesti peab tegema täiendavaid jõupingutusi jäätmekäitlussüsteemi tulemuslikkuse parandamiseks, seades sihiks ELi praeguste jäätme-eesmärkide saavutamise ja liikudes samal ajal ringlussevõtva majanduse suunas, kus jäätme põletus peab piirduma jäätme jääkidega.

Jäätmekäitlussüsteemide peamised probleemid:

- Riiklikud sihtarvud ei ole piisavalt seotud kohaliku tasandiga
- Madal jäätmete äraandmise hind tarbijale
- Biojätmete liigiti kogumise poliitika liiga üldsõnaline

Võimalikud lahendused:

- Olemasolevate meetmete ja õigusloome rakendamine
- Süsteemne jäätmete liigiti kogumine
- Teenus mugavaks ja arusaadavaks
- Õiglane teenuse hind
- Rangemad miinimumnõuded igal tasandil

Käitlustoimingud	Osakaal
Ringlussevõtt	32% (II meetod)
Põletamine	49 %
Ladestamine	10 %
MBT	9 %

Jäätmematerjal	Tekkis kokku	Ringlussevõtt kokku	Ringlussevõtu määr %
Paber ja kartong	103569	59723	58%
Metallid	25488	15201	60%
Plastid	69207	11701	17%
Klaas	43069	25392	59%
Biojätmed kokku	122391	17375	14%
Puit	7930	1458	18%
Tekstiil	16646	0	0%
Akud	79	50	63%
Kasutuselt kõrvaldatud seadmed	9944	2085	21%
Muud olmejätmed	8116	362	4%
Kokku	406440	133348	33%

Ringlussevõtt 2015.aastal

Eesti lahendused hetkel

Jäätmeseaduse eelnõu:

- Miinimumnõuded liigiti kogumisele
- Hinnakujundus sorteeritud jäätmetele
- TVOga liitumine või lepingu sõlmimine kohustuslik (probleemtooted)

Eesti lahendused lähitulevikus

Memorandumi võimalikud lahendused:

- Energiakasutustasu
- Ladestamise tasu tõus
- Elanikelt kogutud pakendijäätmetele sihtarv
- Tagatisraha süsteemi laiendamine
- Rehvidega seoses täiendavad nõuded
- Jäätmekäitleja garantii

Muudatused 2019-2020

- uuring „Finantsgarantii instrumendid kui keskkonnavastutuse tööriistad“ (valmib 2018 suvel)
- Eunomia ettepanekud varajase hoiatuse süsteemi raames
  - Euroopa Komisjoni tööriist 2020 eesmärgi täitmise hindamisel
  - Avalikustatakse 2018 II kvartal

Mõtteid teistest EL riikidest

- Poola – ühtlustatud riiklik jäätmekäitluse süsteem
  - Ühtne jäätmete liigiti kogumise süsteem (sh konteinerite värvid)
  - KOV kohustused (trahv, kui sihtarve ei täida)
  - Prügila ladestustasu tõus
  - Ühekordsete plastkottide kasutamise piirang
  - Riik jälgib, et jäätmete põletuse võimekus ei läheks liiga suureks
- Austria – traditsioonid
  - Olmejäätmete ringlusessvõtt on 58%, millest 32% moodustab kompostimine
  - Riigi ja KOV kohustused jaotatud

Ringmajandus 2020+

- Eesti ringmajanduse tegevuskava
- Jäätmealase õigusloome täiendamine lähtuvalt EL jäätmepaketist
  - Kõrgemad sihtarvud olmejätmete ja pakendijätme ringlussevõtul
  - Suuremat tähelepanu pööratakse vältimisele
  - Prügilatele kehtestatakse miinimummäär, kui palju (%) olmejätmete tekkest võib prügilasse ladestada
  - Täpsustatakse üldisi tootjavastutuse nõudeid (tootjavastutusega seotud eridirektiivides tehnilisi muudatusi ei ole)

Riigipoolsed ergutusvahendid

- Ressursitõhususe meede (135 miljonit eurot)
  - Investeeringu ja auditi määrus (voorud avatud) töötlevale tööstusele (mäe, toit, puit, paber ja tselluloos, mineraalsete materjalide töötlemine)
  - **Jäätmete määrus (korduskasutus, ringlussevõtt)**
- KOVde toetamine riigieelarvest
- KIK keskkonnaprogramm – ringmajandus (2018)
  - Ressursitõhusus (audit, investeering)
  - Keskkonnajuhtimissüsteemid ja ökomärgised
  - Avalikel üritustel jäätmetekke vältimine/korduskasutus
  - Rakenduslikud teadus-arendustööd

Jäätmete määrus – EL vahendid

- Toetatavad tegevused:
  - jäätmejaamade ja -majade rajamine, laiendamine ja inventari soetamine (VTA)
  - jäätmete korduskasutuseks ettevalmistamine, sh korduskasutuskeskuse rajamine ja inventari soetamine;
  - liigiti kogutud jäätmete ringlussevõtuks ettevalmistamine, kui ringlussevõtt on tõendatud;
  - liigiti kogutud jäätmete ringlussevõtt
- VTA ringlussevõtu toetamiseks (uus)
- Toetuse määr: VTA kuni 75%/200 000 €, riigiabi 50% (suur), 60% (keskmine), 70% (väike)/5 000 000 €

Mida saavad teha jäätmekäitlejad?

KESKKONNAMINISTEERIUM

Aitäh!